

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 2. oktobra 1926.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 115.

Ustanovitev Centrale trgovskih korporacij.

Kakor smo že poročali, se je vršil pretečeno nedeljo v Osijeku kongres trgovskih združenj iz vseh pokrajin naše države. Iz Slovenije se kongresa sicer ni nihče udeležil, pač pa je Zveza trgovskih gremijev v Ljubljani poslala kongresu brzojavni pozdrav, v katerem v imenu trgovcev iz Slovenije pozdravlja ustanovitev Centrale in izjavlja, da se v celoti strinja z vsemi sklepi kongresa.

Kongres je vodil predsednik trgovskega združenja v Osijeku g. Rup, ki je uvodoma po običajnih pozdravih zastopnikov raznih gospodarskih korporacij poudarjal velik pomen kongresa za trgovsko organizacijo, ki dobi v Centrali enotno zvezo po vzgledu Centrale, ki obstoji za zastopstvo industrijskih interesov. Pred prehodom na dnevni red je predsednik Saveza trgovcev v Zagrebu g. Grünwald v dovršenem govoru utemeljeval nujno potrebo, da se vse trgovske organizacije združijo v enotno zvezo, ki bo skrbela za solidaren nastop vseh trgovskih organizacij v stanovskih zadevah. Po govoru g. Grünwalda je predsednik ob splošnem odobravanju prebral pozdravna brzojava na Nj. Vel. kralja in na ministra trgovine in industrije ter odredil volitev predsedstva kongresa.

Po volitvi predsedstva so se sestavile sledeče sekcije: 1. sekcija za se-

stavo referata in resolucije o ustanovitvi centrale trgovskih korporacij, o zakonskem predlogu, o gospodarskem svetu, o zakonu za zaščito avtorskega prava, o zakonskem predlogu za preprečitev nečedne tekme v trgovini; 2. sekcija za sestavo referata in resolucij o zakonskem predlogu o neposrednih davkih, o vojnem davku, o izdavanju dovoljenj za trgovino neusposobljenim osebam, o dvojnih taksah pri izdavanju uverenj; 3. sekcija za sestavo referata in resolucij o državnih in privatnih nabavljalnih združenjih, o carinskih posrednikih, o krošnjarstvu in o izenačenju koledarja.

Po sestavi sekcij je predsednik prebral došle brzojavne pozdrave, ki so došli med drugimi tudi iz Ljubljane. Beograjsko trgovsko združenje je v posebnem dopisu obvestilo kongres, da še ni definitivno sestavljena uprava zveze v Beogradu, vendar iz formalnih razlogov ni legitimirano poslati na kongres predstavnike zveze.

Sekcije so poslovale v nedeljo, v ponedeljek pa se je o sklepih sekcij razpravljalo na plenarni seji kongresa. V ponedeljek popoldne so si udeležniki kongresa ogledali Osiješki velesej in znamenitosti mesta.

Poročilo o delu sekcij in o sklenjenih resolucijah priobčimo v eni prihodnjih števil.

Voznoredna konferenca na Sušaku.

Letošnje voznoredne konference so se udeležili načelniki saobračajnega oddelka G. D. Z. Trifković in inspektor Stojanović, inspektor Horvat, dir. drž. žel. iz Zagreba in višji revident Petek iz Ljubljane, nadalje zastopniki beograjske, subotške in sarajevske direkcije; od strani komor: dr. Karmansky iz Zagreba, dr. Despić iz Sarajeva, Čedomil Plavšić iz Osijeka, Ivan Mohorić iz Ljubljane, sušaški župan J. Kučić, Josko Lakatoš, tajnik Zveze za tujski promet A. Pintar iz Ljubljane in Dragomanović iz Zagreba ter mnogo drugih interesentov.

Konferenco je otvoril s pozdravnim nagovorom načelnik Trifković, izražajoč željo, da naj predvsem zbornice in interesirane organizacije podajo svoja mišljenja in predloge, v kolikor se tičejo mednarodnega prometa odnosno zadev, ki tangirajo področje večih železniških direkcij. V imenu zagrebške zbornice je nato predlagal dr. Karmansky izboljšanje zvez s Švico in sicer na progi Ljubljana — St. Veit — Schwarzach — Zürich — Basel ter na progi Ljubljana — Trieste — Milano — Chiaso — Zürich — Basel.

Ravnatelj Dragomanović predlaga nato upeljavo direktnih vagonov III. razreda pri potniškem vlaku Zagreb — Wien, dalje III. razreda Zagreb — Trst, Zagreb — Buchs kot obmejne postaje napram Švici, kjer je posebno izseljeniški promet zelo znan, nadalje proti Vojvodini Zagreb — Subotica in končno za nemške turiste direktni voz III. razreda do Berlina. Povdaril je, da imajo zagrebški interesenti velik interes, da bi se dimajski brzovlak ustavljal v Zaporešću v interesu kopalniških gostov v Zagorju.

Delegat ljubljanske zbornice je predvsem predlagal skrajšanje vožnje pri brzovlakih med Beogradom in Ljubljano ter izboljšanje zvez pri dnevnem brzovlaku v smeri proti Trstu, ki so sedaj zelo neugodne. Dalje je zahteval, da se deluje na to, da se dnevnih brzovlak iz Jesenice preko Avstrije v Nemčijo ne ukine, ker je ta zveza za tujski promet zelo važna. Delegati osješke komore so povdarjali neugodni položaj, v katerem se nahaja v prometnem oziru mesto Osijek, ki je po prevratu izgubilo vse ugodne zveze z Vojvodino in glavno progo. Predlagali so predvsem izboljšanje zveze proti Beogradu pri nočnem vlaku ter zvez proti Somboru in Subotici.

Bosanski krogi so se najbolj pritoževali nad neprikladnimi zvezami in neprilicami postopanja v Slavonskem Brodu, ki dela na inozemce porazen utis o naših prometnih razmerah.

V drugem delu konference se je razpravljalo o izboljšanju sezonskih zvez za promet iz Slovenije in iz Hrvaške na Sušak in v Split. Predvidene izpremembe v voznem redu ustvarjajo jadranski plovitbi kot najbolj interesirani družbi velike težkoče.

Pri razpravi o potrebah lokalnega prometa je bila stavljenja cela vrsta želj glede krajevnih zahtev posameznih prog v pogledu priključkov, lege vlakov in postankov v posameznih postajah. Med drugim se je razpravljalo tudi o neprilicah, ki jih povzroča nepriladna izmenjava garnitur pri osebnih vlakih med Ljubljano, Mariborom in Zagrebom, vendar česar mora večina potnikov pri večernih vlakih prestopati v Zidanem mostu. Stavljen je bil predlog, da naj večerna garnitura vozi iz Ljubljane do Maribora. Gle-

de ostalih želj lokalnih interesentov so izjavili delegatje železniške uprave, da bodo predloge proučili in jim, v kolikor je dana zanje zadostna podlaga, po možnosti ugodili.

PRAVILA DRŽAVNE OBRATNE BANKE POTRJEANA.

Po zanesljivem poročilu iz Beograda, je minister za trgovino in industrijo g. dr. Ivan Krajač potrdil pravila Državne obratne banke. V kratkem se bodo pravila, obenem s vabilom na podpis delnic razposlala med obrtništvo ter je tako upati, da bi pri ugodnem odzivu začela banka kmalu tudi poslovati. Stališče, koje zavzema v tem vprašanju slovensko obrtništvo, je znano. Postulatu, ki ga je stavila Zbornica za trgovino, obrt in industrijo imenom slovenskega obrtništva, da se obenem s centralo v Beogradu osnuje tudi podružnica v Ljubljani in Mariboru, se tudi na intenzivno prizadevanje narodnih poslancev v skupščini ni ugodilo. Z zakonom se je pa zagotovilo, da se takoj, ko bo dokazana potreba, osnujeta v Ljubljani in Sarajevu podružnici, v drugih mestih pa izpostave. Zakon nudi tedaj po Beogradu, kjer bo centrala, in po Zagrebu, kjer bo glavna podružnica, priliko, da dobi Ljubljana podružnico in to pred vsemi drugimi mesti, ako bo naše obrtništvo s podpisovanjem delnic dokazalo, da ima na osnovanju tega velevažnega denarnega zavoda zadosten interes. Priporočamo, da se naše obrtništvo za vprašanje zanima, da se vabilu na podpis delnic množestveno odzove, da dobimo tako čimprej filijalo tega zavoda tudi v Ljubljani in kasneje ekspoziuro tudi v Mariboru.

* * *

JADRANSKA ŽELEZNICA IN ITALIJA.

Gospodarski krogi južne Italije delajo veliko propagando za zgraditev železniške proge Beograd — Split, ker so prepričani, da bi od te proge imele veliko korist tudi italijanske luke, predvsem pa italijanske paroplovne družbe. Prepričani so, da bi z zgraditvijo te proge Split potegnil nase vso izvozno in uvozno trgovino obširnega zaledja. Proga, ki bi šla preko Beograda v Split, bi predstavljala najkrajšo pot iz Rusije v Severno Ameriko in v Severno Afriko. Pot bi bila krajša nego so proge preko Bordeauxa in Hamburga.

* * *

ZAKAJ TRAJA NA ANGLEŠKEM RUDARSKI ŠTRAJK TAKO DOLGO?

Na Angleškem ni niti vlada, niti rudarsko delavstvo v zavidanja vrednem položaju. Vlada je izjavila in tudi dejansko pokazala, da si z vso resnostjo prizadeva preprečiti nadaljevanje štrajka. Po njenem mnenju bi bilo edino pravično, da rudokopi izpolnijo želje rudarjev, kar pa lastniki rudnikov odločno odklanjajo, ker upajo, da bodo izsilili brezpogojni poraz delavstva, kar bo imelo za posledico, da bodo delavske organizacije oslabele in da se bo zveza razšla. Tako gre že tedne sem ves boj ne več za daljši ali krajši delovni čas, odnosno za neizogibno znižanje mezd, ampak v prvi vrsti za nadaljnji obstoj osrednje rudarske organizacije. To je tudi vzrok, da zahtevajo rudarji ureditev mezd enotno za celo državo, lastniki rudnikov pa vztrajajo na tem, da se uredi mezde enotno po okrajih. Delavstvo je v jako neugodnem položaju in bo v skrajnem slučaju moglo izdržati štrajk kvečjemu še dva meseca, med katerimi se bodo po vrste delavolnih zopet pomnožile za tisoče, ki ne bodo mogli več vzdržati.

K. T.:

Avto-promet »Krog Pohorja«.

»Marburger Zeitung« je priobčila pred kratkim članek, ki priporoča bodoči medkrajevni avto-promet mariborske občine raztegniti na redne okrožne vožnje »Krog Pohorja«. Problem zasluži neglede na dobro utemeljeno rentabiliteto tudi z ozirom na izboljšanje prometnih razmer v tem območju nekaj pozornosti.

Škoda samo, da avtor ne razpolaga s potrebnim vplivom vzbuditi pri merodajnih činiteljih podjetja več interesa do objavljenega načrta.

Od krajev začrtane proge si izberemo kot primer Vitanje. Ta kraj s grimeroma jako živahno industrijo in precej razvito lesno trgovino stoji glede prometnih zvez v jako šibkem stiku z ostalim svetom. Začrtana avto-vožnja bi z dnevnim dvakratno zvezo pritegnila Vitanje v ugodno zvezo z železničnim omrežjem in trgovskim središčem v Mariboru, olajšala promet s Konjicami ter omogočila prebivalstvu dostop do železniških postaj Spodnji Dolci, Dravograd, Konjice in Maribor.

Poštno zvezo, ki se sedaj vzdržuje z Vojnikom, bi avto-vožnja preskrbela neposredno z Mariborom, od koder bi došla v dveh do treh urah dnevno dvakrat. Pomena te prometne ugodnosti ni treba posebej razlagati.

Enakih dobrot bi bili deležni ostali kraji, ki so sedaj tudi še precej prometno zapostavljeni.

Dosedanje precej nerodno zvezo Selnice z Rušami bi nadomestil avto z neposrednim poštnim sklopom na Maribor. In tako bi se našlo na progi še dosti prilik za izdatno izboljšanje poštne zveze, ki bi bile mnogo sigurnejše, ugodnejše in gotovo tudi cenejše, kot so sedanje.

Z blagovnim prometom, kakor ga omenja člankar, bi bilo brezdvomno občinstvu ustrezno. Paketne pošiljke bi došle recimo iz Maribora na najoddaljenejšo točko proge že v treh urah ter bi naročitelj že isti dan bil lahko v posesti blaga.

Glede osebnih tarifov bi se moralo podjetje vsekakor približati železničnim pristojbinam, pri paketih pa bi se z razvrstitvijo taks od 5 do 25 Din dalo s pošto jako uspešno konkurirati, seveda z omejitvijo do 20 kg posamezne teže.

Umestno bi bilo, če bi avtobusi bili na dostopnem mestu opremljeni s pisemskim nabiralnikom, kakor se najde to v Švici. — Vložena pisma prevzame na povratku pošta Maribor 2, ki ima edina ključ do nabiralnika.

Tehnično je projekt po podanih cestnih razmerah izvedljiv; strmine med potjo vzame vsak količjak sposoben avto, ceste izven državne so vseskozi v prav dobrem stanu, na čvrsti podlagi zgrajene, z jako redkim prometom, vozil bo malo srečati, oziroma treba izogibati.

Zanimivo bi bilo slišati o ideji še mnenje izvedencev in praktikov, predvsem seveda iz prizadetih krajev.

ZAKON O ZAŠČITI VLAGATELJEV.

Na ostro kritiko, katero je o osnutku zakonskega predloga o zaščiti vlagateljev objavil v »Trgovinskem glasniku« dr. Predić, priobčuje ministrstvo trgovine in industrije komunique, v kojem naglašja, da osnutek, na katerega se nanaša kritika, niti izdaleka nima značaja dovršenega zakonskega predloga, kakoršnega namerava predložiti narodni skupščini, ampak ima samo nalogo, da tvori podlago za diskusijo med ministrstvom in interesenti o vprašanju, ki tako pri nas, kakor v inozemstvu tvori važen del problema gospodarske politike. V naši javnosti se je že pogosto načenjalo to vprašanje ob ne-ljubih dogodkih v našem gospodarskem življenju. Naravno se je iz tega razloga ministrstvo smatralo za poklicano, da se bavi z vprašanjem zaščite vlagateljev in da v ta namen pripravi podlago za posvetovanja o primerni zaščiti vlagateljev na zakonski podlagi. Predno ministrstvo ne zasliši o tem vprašanju gospodarskih krogov in interesentov sploh, ne bo v zadevi ničesar definitivnega ukrenilo.

Zunanja trgovina Bolgarije v prvi polovici 1926.

Statistični urad v Sofiji priobčja podatke o zunanji bolgarski trgovini v prvi letošnji polovici. Polletje se je končalo s pasivom 304,311.000 levov, a lani v istih mesecih je znašala pasivnost 1.149,701.000 levov.

1925 šest mes. 1926

Uvoz (v tisočih) 3,694.394 2,931.044
Izvoz (v tisočih) 2,544.693 2,626.733
— 1,149.701 — 304.311

Pasivnost je zlasti posledica zvišanja importa v zadnjih mesecih, in pa, ker so v teh mesecih carinsko-uradno odpravili stare državne dobave. Kovin so uvozili v mesecih januar-junij za 531 milijonov levov, tekstilij za 1043 milijonov, strojev in instrumentov za 353 milijonov, kemikalij 167, usnja 100, vagonov in avtomobilov 51, olja in masti 103, lesnega materiala 95. Uvoz tekstilij je normalen, presenetljiv je pa uvoz kovin, kemikalij in tudi vagonov in avtomobilov. Na drugem mestu smo poročali, da bo zgradil Ford tovarno avtomobilov v neposredni bližini Sofije in da je za zboljšanje cest ponudil bolgarski vladi posojilo v znesku enega milijona funtov. Glavne dežele, ki so v bolgarijo eksportirale, so bile te-le:

Nemčija	736,447.000 levov
Italija	448,109.000 levov
Anglija	380,110.000 levov
Avstrija	247,504.000 levov
Belgija	138,629.000 levov
Francija	234,034.000 levov
Češkoslovaška	183,078.000 levov
Rumunija	139,360.000 levov
Švica	40,896.000 levov

Nemčija je prodala zlasti kovine in kovinske izdelke ter stroje.

Eksport iz Bolgarije je vseboval v prvi vrsti sledeče predmete:

Januar—junij 1926:

Tobak	1,042,017.000 levov
Jajca	395,616.000 levov
Rožno olje	84,991.000 levov
Žito	212,824.000 levov
Pšenična moka	230,588.000 levov
Živina	129,653.000 levov

Največ teh predmetov so izvozili v Italijo in Grčijo. Nemčija je prišla v juniju prvič nazaj na 6. mesto zaradi majhnega nakupa tobaka. Eksport v glavne dežele je bil ta-le:

Italija	285,340.000 levov
Grška	528,782.000 levov
Avstrija	166,225.000 levov
Francija	137,104.000 levov
Češkoslovaška	193,910.000 levov
Nemčija	179,022.000 levov
Švica	126,650.000 levov
Poljska	114,542.000 levov
Rumunija	16,283.000 levov

LISTEK.

ODREDBE O DRŽAVNIH NABAVAH PO ZAKONU O DRŽAVNEM RAČUNOVODSTVU O NJIHOVEM IZVAJANJU V PRAKSI.

(Referat tajnika Centrale industrijskih korporacij g. dr. Cvetka Gregoriča na IV. gospodarskem kongresu v Beogradu.)

(Nadaljevanje.)

O važnosti industrije s stališča državne obrambe ni treba, da sploh govorimo. Znano je dejstvo, da inozemske industrije vsled krize v lastni državi mečejo na naš trg svoje proizvode po vsaki ceni, znana je namera inozemske industrije, da upropasti mlado nerazvito industrijo, da bi mogla potem slobodno diktirati cene. Dobim naši industriji s konkretnimi podatki dokazujejo inozemski dumping (da inozemec prodaja pri nas za 25% cenejšo nego v lastni državi), dočim inozemstvo ovira in onemogočuje uvoz naših agrarnih produktov k njim, naša država favorizira industrijo teh držav, ker ne nudi domačim producentom zadostne zaštite, da bi to v smislu veljavnih predpisov, upošteva dane prilike, morala brezpogojno storiti in to tembolj, ker najvišji funkcionarji države animirajo, da se osnavljajo podjetja, obetajo jim med drugim tudi zaposlitev za državne nabave.

Zgrešena izbira volilne pravice po čl. 335 namesto po čl. 354 trg. zak.

S pogodbo od 29. decembra 1923 je kupil toženec, ki je lesni trgovec, od tožeče tvrdke nekaj strojev za obdelavo lesa za dogovorjeno ceno Lit. 53.000, s pogodbo 8. marca 1924 pa še nekaj strojev in strojnih delov za dogovorjeno ceno Lit. 55.000. Kupnino iz prve pogodbe je bilo treba plačati z lesom, po posebno dogovorjenih merah in cenah, drugo kupnino pa v gotovem v dveh polovicah 1. maja in 1. septembra 1924. Kmalu pa so se pojavila med strankama nesoglasja, ki so bila odpravljena s poravnavo 20. junija 1924, v kateri se je tudi za drugo kupnino določilo, da se plača z lesom. Natančno je bilo dogovorjeno, v katerih množinah in v katerem času naj toženec dobavlja dotični les.

Toženec je pričel les dobavljati. Ko pa je nastopila zanj potreba, da dobi kupljene stroje, mu jih tožeča stranka ni hotela izročiti, češ da mora prej vso kupnino poravnati z lesom. Toženec pa je bil na stališču, da sme izročitev strojev že prej zahtevati. Po več brezuspešnih pozivih je končno 20. avgusta izjavil tožeči tvrdki, da odstopi od pogodbe, če do 23. avgusta strojev ne dobi. Tožnica tudi v tem roku toženčevi zahtevi ni ustregla, pa tudi storna ni priznala, marveč je s pismom 27. septembra pozvala toženca, naj ji dobavi še ostali les, dogovorjen v pogodbi z dne 20. junija, najpozneje do 4. oktobra; ta termin mu stavlja kot naknadni rok v smislu čl. 356 trg. zak., s pripombo, da bude odstopila od pogodbe in zahtevala namesto izpolnitve odškodnino radi neizpolnitve, ako v tem roku svoje obveznosti ne izpolni. Temu pozivu se pa toženec ni odzval. Tožnica trdi, da je morala les drugod kupiti, da zadosti obveznostim, ki jih je prevzela proti svojim odjemalcem glede na dogovor s tožencem, in zahteva od njega plačilo odškodnine, ker je les sedaj (ob vloženi tožbi) pri kubičnem metru za Lit. 40 dražji.

Pravno sodišče je tožbeni zahtevek zavrnilo. — Tožbeni zahtevek je ne-utemeljen spričo nespornega dejstva, da je tožnica s pismom 27. septembra toženca pozvala, naj izpolni svoje pogodbene obveze najkasneje do 4. oktobra, da mu je torej postavila ta termin kot naknadni rok v smislu čl. 356 trg. zak. s pripombo, da bo sicer odstopila od pogodbe in zahtevala namesto izpolnitve odškodnino radi neizpolnitve.

Kakor je nesporno, je tožnica prodala tožencu s pogodbama od 29. decembra 1923 in 8. marca 1924 razne stroje in strojne dele, in se je na-

knadno sporazumno določilo, da mora toženec v odplačilo prvotno v gotovini določene kupnine dobaviti tožnici v tožbi navedeno količino lesa. Ako je bil toženec, kakor trdi tožnica, v zamudi z izpolnitvijo svojih obveznosti, je bil torej v zamudi kot kupec in je imela tožnica v tem primeru po čl. 354 trg. zak. trojno pravico izbora.

1. Zahtevati izpolnitev pogodbe in odškodnino radi prekasne izpolnitve.

2. Namesto izpolnitve prodati stroje in strojne dele po čl. 343 trg. zak. na račun toženčev in zahtevati odškodnino.

3. Odstopiti od pogodbe, kakor da se nikoli ni sklenila.

Ker je tožnica izbrala tretje, nima nobene pravice do kakršnekoli odškodnine in mora nasprotno tožencu vse vrniti, kar je od njega iz te pogodbe prejela. Res je sicer, da tožnica ni izjavila samo, da odstopa od pogodbe, ampak tudi, da zahteva namesto izpolnitve odškodnino radi neizpolnitve in res je tudi, da sme od izbire takšne po zakonu nedopustne alternative odstopiti in izbrati alternativo, ki ustreza zakonu, ali za izvrševanje pravice, za katero se je bila tožnica odločila (odškodnina radi neizpolnitve) je obvezna predhodna prodaja v smislu čl. 343 trg. zak. Tožnica pa niti ne trdi, da je ta zakonski pogoj izpolnila.

(Konec prih.)

Kupujmo in podpirajmo domači izdelek. izvrstno KOLINSKO CIKORIJO

Trgovina.

Vpisi v trgovinski register. Vpisale so se nastopne firme: Ivana Majer, trgovina s papirjem, Bled; Alojzij Papler, trgovina z lesom, Bled II.; Mr. Ph. Slavka Borčič, drogerija, Ljubljana; Dr. Miroslov Luka, javna agentura, Ljubljana; Julij Zupan, trgovina s specerijskim in kolonijalnim blagom, Ljubljana; Hubert Orel, trgovina z mešanim blagom, Šoštanj in Herman Goll, lesna trgovina z usnjem, Ljubljana; Janko Popovič, trgovina z živo in zaklano živino, Ljubljana in Adolf Orel nasledniki, trgovina z mešanim blagom, Šoštanj.

Nazadovanje ruskih nakupov na Nemškem. Po poročilu ruskega trgovskega zastopstva v Berlinu, so ruski nakupi na Nemškem v tekočem gospodarskem letu zelo nazadovali. Neposredno je trgovsko zastopstvo nakupilo oziroma naročilo v prvem četrtletju (oktober - december) blaga za 64,764.000 rubljev, v drugem (januar-marec) za 7,477.000 rubljev, v tretjem (april-junij) za 21,509.000, vsega skupaj za 93,750.000 rubljev. Ruske tr-

govske organizacije, ki so pod nadzorstvom trgovskega nadzorstva, so nakupile v 1. četrtletju za 19,273.000 rubljev blaga, v drugem za 8,925.000 rubljev, v tretjem za 8,664.000, skupaj za 36,862.000 rubljev. Vsega skupaj znašajo nakupi in naročila 130,612.000 rubljev. Skoraj osemkratno nazadovanje neposrednih nakupov trgovskega zastopstva v zimskih mesecih se je deloma popravilo v pomladanskih mesecih, nasprotno gredo pa nakupi drugih trgovskih organizacij v Nemčiji stalno nazaj.

Industrija.

Srednjeevropski in mednarodni železni kartel. Med avstrijsko in ogrsko železno industrijo so se začela pogajanja glede pristopa k mednarodnemu železnemu kartelu. Z ozirom na znano nastopanje Belgijcev imajo ta pogajanja seveda le teoretičen pomen. Gre le za začasen dogovor o kvoti, ki naj služi potem kot temelj za vstop v mednarodni kartel. Sicer beremo tu in tam v raznih preklicih, da se taka pogajanja ne vršijo, a je vendarle veliko res. Ogrji, na primer so že davno izjavili, da bodo pristopili sami, na svojo pest, če drugi ne bodo hoteli.

Se en ameriški jekleni trust. Pred nekaj časa so krožile vesti o fuziji še neodvisnih ameriških jeklenih podjetij. Sedaj se te vesti potrjujejo s poročili o konferenci v državi Ohio. Navzoči so bili na konferenci vodilni industriji jeklene panoge, med njimi predsednik Iron and Steel Co. ter predsednik Bethlehem Steel Corporation, ki bo tudi predsednik novega trusta. Iron izg. ajrn = železo, Steel izg. stil = Stahl = jeklo.

Ogrska sladkorna kampanja. Štiri velike tovarne so z delom že začele, ostalih osem bo začelo tekom 14 dni. Industrijski krogi gledajo v kampanjo z velikim zaupanjem in upajo, da bodo imele sladkorne tovarne, ki delajo pod ugodnejšimi pogoji, velike dobičke. Večje množine sladkorja so prodane že naprej; računijo s tem, da bodo ostale letos za eksport večje množine sladkorja na razpolago kot lani.

Poljski petrolej. V prvi letošnji polovici so napravili na Poljskem 7,876.000 kilogramov gazolina, lani v istem času 4,245.000 kg. Domača poraba se je dvignila od 3,567.000 na 6,272.000 kg, drugo so eksportirali. Največ eksporta (428.000 kilogramov) je šlo na Češkoslovaško, manjše množine pa v Avstrijo, na Ogrsko in v Švico. Upajo, da se bo produkcija še zelo dvignila in z njo vred kljub hitro rastoči domači uporabi tudi eksport. V odstotkih izražen je znašal porastek produkcije od lanskega do letošnjega leta nad 85 odstotkov. — Glavni interesi v poljskem petrolejskem kartelu so sklenili dogovor o eksportnih cenah surovih petrolejskih produktov, ki se tičejo zankrat petroleja, gazolina in parafina. Za 100 kg od poljske meje naprej računijo pri petroleju 3 dolarje, pri parafinu 12.50 dolarjev, pri gazolinu 1.90

Našim merodajnim krogom naj služijo za vzgled druge države, odnosno zakonska odredba češkoslovaške republike od 15. IV. 1920, odd. III., § 20., ki se glasi:

»Nabave in dela se morajo poverjati izključno ponudnikom, ki stanujejo na področju Češkoslovaške republike, v kolikor se more delo na področju Češkoslovaške republike pravčasno in v vstrezni kvaliteti izvršiti, če ti ponudniki niso dražji za 20% napram inozemskim ponudnikom. V nasprotnem primeru se morejo nabave in dela izročiti inozemskemu ponudniku. Ako gre pri tem za nabavo ali delo v vrednosti preko 5000 čeških kron, mora pogodbo odobriti centralno oblastvo.«

V Avstriji veljajo odredbe pravilnika z dne 4. julija 1919, št. 347 (§ 32), po katerem se morajo nabave in dela poveriti samo ponudnikom, ki stalno prebivajo v Avstriji.

Ponudniki, koji ne stanujejo stalno v Avstriji, morejo dobiti državne nabave in dela samo, ako se predmetno naročilo ob času licitacije ne bi moglo izvršiti v Avstriji ali bi se ne moglo dovršiti v določenem roku in v neobhodno potrebni kvaliteti, odnosno ako se zahteva cena, ki je pri istih pogojih nesorazmerno višja nego cena inozemskega ponudnika.

Ako vrednost nabave ali dela presega K 5000.— se more oddati inozemcu samo z odobritvijo centralne oblasti.

Dobavitelj je dolžan (§ 33), da dobavi samo v Avstriji izdelano blago in da porablja pri izdelovanju samo proizvode avstrijskega izvora z zelo omejenimi izjemami.

Na Ogrskem se morajo pri državnih nabavah in delih v prvi vrsti ozirati na domača, narodnostno zanesljiva podjetja, katera so svoje stroje nabavila na Ogrskem in porablja tudi surovine ogrskega izvora.

Odredbe o prvenstvu domače podjetnosti pri državnih dobavah in delih se izvaja v inozemstvu z največjo obzirnostjo in največjo uslužnostjo napram domačim podjetjem, tako da je, kakor dokazuje praksa, inozemec popolnoma izključen od državne dobave.

Z ozirom na povedano moramo v interesu gospodarskih krogov in države same najodločnejše zahtevati:

1. Da se strogo izvaja odredbe členov 85 a in 86 b zakona o državnem računovodstvu o omejitvi prve licitacije na domače ponudnike, ako vsaj štiri podjetja v državi proizvajajo zahtevane predmete.

2. Da se strogo izvaja čl. 85 c, po katerem se mora pri delih za državo kolikor mogoče porabljati material domačega izvora. Ako so pri delih (n. pr. večje stavbe, pota, železniške proge) potrebni predmeti, ki se morejo izdelovati doma (n. pr. železne konstrukcije), naj te

predmete nabavi neposredno država potom licitacije.

3. Da ministrski svet čimprej odredi, da se morajo nabave in dela za državo oddajati domačim podjetjem v vseh slučajih, v katerih ni ponudnik domačih proizvodov preko 10% dražji od najnižje ponudbe ponudnikov tujih proizvodov po vračunjeni carini in tovarnini.

4. Da se v zakon o državnem računovodstvu sprejme določilo, da se oddajajo državne nabave in dela pri sicer enakih pogojih ponudnikom domačih proizvodov, ako niso nad 10 do 20% dražji od najnižje ponudbe ponudnikov tujih proizvodov po vračunjeni carini in tovarnini.

Minister trgovine in industrije naj sporazumno z ministrom finance ugotovi, kakšen odstotek zaštite med 10 in 20% naj se nudi posameznim panogam produkcije napram danim prilikam produkcije pri nas in prilikam na svetovnih tržiščih, tako da bo v konkretnih primerih že v naprej določen odstotek zaštite, ki se naj porablja. Za slučaj, da bi dobavo vendar imel dobiti inozemec, naj se najcenejšemu ponudniku domačih proizvodov nudi opcija, da li hoče sprejeti dobavo po ceni inozemskega ponudnika po vračunjeni carini in tovarnini, zvišani pa za odstotek določene zaštite.

Dalje morame opozoriti na zelo pogo-

dolarja. Kakor vemo, je bila stara Galicija med najvažnejšimi dobavitelji petroleja in njegovih stranskih produktov. Vse to je prišlo sedaj v poljsko državo. Lastniške pravice pa niso vse poljske, francoski in angleški kapital imata veliko besedo zraven.

Nov način za izrabo premoga. V Edinburgu je govoril Samuel Chapman o iznajdbi, ki bo omogočila tudi izrabo doslej neizrabljenega materiala v premogovnikih. Tona najslabšega materiala bo dala ca 18 galon petroleja in 3000 do 4000 kubičnih čevljev plina. Tona boljšega materiala bo dala 30 do 40 galon petroleja, plina pa ravno toliko kot slabi material. Na ta način dobljeni petrolej je najboljši kvalitete. Iznajditelj novega načina je neki Skot, napravo za novo izrabljanje so zgradili pri Edinburgu in že dela.

Angleška in nemška industrijska pogajanja. Več nemških industrijskih voditeljev se bo podalo ta mesec v London, povabljeni so tja od neke britanske veleindustrijske skupine. Nameravajo razpravljati o vprašanju nemško-angleške gospodarske zveze, zlasti o vprašanju premogovne trgovine ter železne, jeklene in kemične industrije. Bodoča konferenca je zaključek pogovorov, ki so se vršili pred nekaj časa med državno zvezo nemške industrije in zvezo britanskih industrijcev.

Ruska industrija nafte. V prvih desetih mesecih tekočega prometnega leta (oktober 1925 — julij 1926) so dali petrolejski vreli pri Bakuju 4.600.000 ton surovega petroleja, navrtanih metrov je bilo 163.654; produkcija je za 19% večja kot lani, vrtno delovanje pa za 73%. Poleg teh pozitivnih zaključkov pa opozarjajo na kočljivo okolnost, da namreč petrolejski vreli niso več tako močni, kot so bili prej. Leta 1920/21 je znašala povprečna dnevna produkcija vreleca še 8.6 ton, letos pa samo 6.6 ton.

Kemično podjetje v nemški premogovni industriji. Na Nemškem se vršijo pogajanja o ustanovitvi nove akcijske družbe za izrabljanje stranskih produktov premoga. To družbo bodo financirali najprvo dotični premogovniki, šele pozneje bi prišel v poštev tudi javni denarni trg. Akcijski kapital še ni določen, gre pa za podjetje velikega obsega, s tendenco, da se položaj ruhrskega premogarstva v novi produkciji izboljša, in s tendenco preprečenja, da bi postalo ruhrsko premogarstvo privesek nemške kemične industrije, zlasti barvnega trasta.

Ustanovitev mednarodnega jeklenega trasta. Pogajanja za ustanovitev mednarodnega jeklenega trasta so bila dne 30. p. m. ugodno zaključena. Dogovor, ki so ga podpisale Francija, Nemčija, Belgija in Luksemburg, je stopil že 1. t. m. v veljavo.

Ogrska, Avstrija, Jugoslavija in mednarodni železni karteli. V ogrskih strokovnih krogih kroži vest, da bo prisojena ogrski in avstrijski železni industriji

v mednarodnem železnem kartelu le prav podrejena vloga. Kakor se sliši, hočejo glavni kontrahenti šele po zaključku kartelne pogodbe začeti pogajanja glede pristopa Češkoslovaške in Poljske; železna industrija teh dveh dežel naj bi dobila v okviru nemškega oziroma francoskega kontingenta nakazane svoje produkcijske kontingente. Ogrski in avstrijski železni industriji, ki po mednarodnem merilu nista veliki, bi dali le prav neznatno vlogo. — Obenem beremo, da se pogajanja. Jugoslavije za pristop k srednjeevropskemu železnemu kartelu (Ogrska, Avstrija, Češkoslovaška) tako uspešno nadaljujejo, da je v najbližji bodočnosti pričakovati ugodnega zaključka. Nemški kartel ne bo nevaren, ker bo vsako zvišanje cen pri nemškem kartelu ugodno vplivalo tudi na novi kartel.

Denarstvo.

Rusko-azijska banka. Rusko-azijska banka v Šangaju je izplačila ustavila, ker je imela v kratkem času 5 milijonov funtov špekulacijske zgube. Družba je imela pred vojsko obsežno kupčijo, glavna je znašala 45 milijonov rubljev, rezerve 21 milijonov. Kitajska vlada je bila udeležena s 4.7 milj. rubljev. Banka je do vojske razvijala živahno ekspanzijsko politiko. Sedaj bo likvidirala.

Promet.

Jugoslovansko trgovsko brodovje. Poročilo morsko-prometnega ravnateljstva v Splitu javlja, da obstoji jugoslovansko trgovsko brodovje iz 10.573 ton. Na ladjah stornino 127.760 netoton. Parnikov je 147, netoprostornina 97.597 ton. Na ladjah je zaposlenih 27.886 mornarjev. Daljna plovba zaposluje 37 parnikov s 81.059 tonami. Kakor vidimo, so naše trgovske ladje še zelo majhne. Tudi pri daljni plovi povprečnost ne gre čez 2200 ton.

Iz naših organizacij.

Zimski delovni čas v področju srezkega gremija trgovcev v Celju: Člani srezkega gremija trgovcev v srezih Celje, Gornjigrad in Šmarje pri Jelšah se opozarjajo na okoliščino št. 262 z dne 26. junija t. l., glasom katere je od 1. oktobra dalje do 31. marca odrejen zimski delovni čas. Po tej odredbi se imajo trgovine odpirati zjutraj ob 7. uri in zapirati brez brež izjeme zvečer ob 6. uri. Opoldanski odmor mora trajati najmanj eno uro. Pričujoča odredba se nanaša na vse člane v področju gori omenjenih srezov, ki so lastniki trgovskih lokalov ne glede ali zaposlujejo trgovsko pomožno osebo ali ne, kakor tudi na vse točilec alkoholnih pijač. Posebno se opozarjajo člani, da se prestopki brez predhodnega ukora ali opomina kaznujejo z denarno globo v smislu § 23 gremijskih pravil. Načelstvo.

Strokovno šolstvo.

Začetek šolskega leta na gremijski šoli v Ljubljani bo dne 4. oktobra t. l. ob 2. uri popoldne. Vsi vajenci in vajenke naj se zglasijo točno ob določenem uri v šoli na Ledini. Pouk se bo vršil v ponedeljkih in torkih popoldne. Podrobnosti so razvidne na šolski deski v veži šole na Ledini.

RAZNO.

Državne nabave. Centrala industrijskih korporacij je po sklepu zadnjega Centralnega zbora predložila ministrstvu trgovine in industrije spomenico, v kateri prosi, naj ministrski svet odredi, da se nabave in dela za državo poverijo domačim podjetjem v vseh slučajih, v katerih ni domači ponudnik za več nego 10% dražji od inozemskega. Dalje je Centrala na željo producentov železnih konstrukcij prosila, da se vsaj montažna in stavbena dela poverijo domačim podjetjem, če se že naročajo mostovi itd. na račun reparacij. Na te predstavitve je kabinet ministra trgovine in industrije obvestil Centralo, da je minister trgovine

in industrije interveniral pri posameznih ministrih v prilog željam, izraženim v navedenih spomenicah in da bo o teh spomenicah predložil ministrskemu svetu poseben predlog.

Nettunske konvencije in agrarni zakon za Dalmacijo. Italijanski poslanik Bodrero, ki se je po daljši odsotnosti povrnil v Beograd, je posetil pomočnika zunanje ministra Jovana Markovića, da se informira o raznih političnih zadevah, predvsem pa o vprašanju ratifikacije nettunskih konvencij. Glede tega se vrše med obema vladnima strankama razgovori, da bi se sprejele te konvencije in tudi agrarni zakon za Dalmacijo. Agrarni zakon bi se imel izglasovati neposredno pred ratifikacijo nettunskih konvencij. V političnih krogih zatrjujejo, da večja italijanska posestva ne bodo prišla pod agrarni zakon, in da si tudi Vatikan prizadeva, da bi ta ugodnost veljala tudi za cerkvena posestva v Dalmaciji.

Stanje posevkov v prvi polovici septembra. Po podatkih ministrstva za kmetijstvo in vode bi bilo stanje posevkov v prvi polovici septembra t. l. v splošnem med zelo dobrim in dobrim. Stanje v ljubljanski oblasti sami bi bilo med zelo dobrim in dobrim, v mariborski oblasti pa dobro. Elementarnih katastrof v tem času ni bilo nikjer. Turšiča kaže celo dobro. Vinogradi so se nekoliko popravili zaradi toplerega vremena. Dobro so obrodile češnje. Stanje živine je bilo v tem času povojno.

Prijateljska pogodba med Italijo in Anglijo. Rimski dopisnik lista »Daily Telegraph« javlja, da bo on, Mussolini na eventualnem sestanku s Chamberlainom predlagal Angliji sklenitev prijateljske pogodbe. Ta pogodba bi predvidevala medsebojno prijateljsko podporo Italije in Anglije v vseh vprašanih sredozemskih in evropske politike.

Inozemski lastniki nemških posestev. Ti lastniki hočejo ustanoviti mednarodno organizacijo, ki naj združi vse narodne zveze hišnih gospodarjev v Nemčiji (Avstrije, Čehe, Ogre, Amerikance, Holande, Italijane, Švede itd.) v skupno stopanje, posebej še v skupno obrambo proti razlastitvi in neopravičenemu nadvrednotenju. Ta mednarodna zveza se ustanovi na skupnem posvetovanju hišnih gospodarjev na Dunaju 2. in 3. oktobra v dvorani trgovske in obrtne zbornice.

Delo francoske vlade za omejitve uvoza. Dne 27. t. m. se je sestala s seji med ministrstva komisija za proizvodnjo. Seji je predsedoval Saraut. Komisija je sprejela celo vrsto predlogov, ki jih bo položila ministrskemu svetu. Ti predlogi komisije se nanašajo na zvišanje poljedelske produkcije, predvsem pa na zvišanje in izboljšanje žitnega pridelka. Komisija je ugotovila, da uvaža Francija iz inozemstva, poleg premoga in tekstilnega blaga (volne, svile, bombaževine), največ žita, za katero izda vsako leto dve milijardi. Prizadeti ministri morajo radi tega skrbeti predvsem za zvišanje žitne produkcije. Komisija bo skušala izdelati tudi načrt za omejitev uvoza drugih sirovin, ki so neobhodno potrebne domači industriji. Tako se bo skušalo nadomestiti petrolej deloma z alkoholom, konsum premoga pa se bo omejil z bolj sistematičnim izrabljanjem vodnih sil.

Gospodarske vesti. Poljski trgovski minister Kwiatkowski je zastopnikom trgovine in industrije podal načrt vladnih namer za stabilizacijo gospodarskih in denarnih razmer. Predložil jim je tudi načrt industrijskega zakona in jim je zatrdil, da bo ostala vlada v vseh svojih načrtih glede sanacije gospodarskih razmer v največjem stiku z gospodarskimi krogi. — Češkoslovaška Narodna banka bo začela izdajati po zgledu inozemskih centralni bank redna mesečna poročila, s statističnim materialom in v več jezikih. — Na srednjem Češkem cenijo pridelak sladkorja za ca 30% manjši kot lani. Sladkorna vsebina bo 0.24% manjša od lanske. — Ameriška Anaconda Copper Co. (Copper = Kupfer) poroča o rekordni produkciji bakra. Ta družba producira 25% vse svetovne produkcije. Poraba se je od leta 1915 sem že podvojila. Tudi južna Amerika porabi zmiraj več bakra. Anaconda je kraj v severoameriški državi Montana. — V sled angleškega premogovnega štrajka so napopali v ostravskem okraju v avgustu 30% več premoga kot v juliju. Pa tudi okraji Kladno, Plzeň in Kutna Hora

imajo od štrajka dobiček. Ko bo štrajk prenehal, bo tudi konjunktura konec. — O evropskem kartelu lesa se bodo posvetovali v oktobru češkoslovaški, avstrijski in balkanski interesi. Splošna evropska konferenca o kartelu se bo vršila na koncu leta, najbrž v Amsterdamu. — Malo čudno se sliši, če naročajo Grki ladje v kontinentalni Ogrski. Pa je tako. Šest velikih ladij so Grki v Budimpešti naročili; prva je že odšla. Ogri upajo, da bodo dobili še druga naročila. — V Leningradu so zgradili novo tovarno stekla, ki bo napravila na leto 50 milijonov steklenic. — Avstrijska trgovska bilanca je bila v prvi lanskii polovici za 349 milijonov šilingov pasivna, v prvi letošnji polovici pa za 526 milijonov šilingov; pasivnost je narasla torej za ca 50%. — Na Češkem bodo izdatno znižali prevoznino za sladkorno peso, za sladkornopesne odrezke in za rjavi premog; vse zato, da zvišajo konkurenčno zmoglost. — Nemška Orientbanka zaključuje poslovno leto s čistim dobičkom 564.000 mark. Akcionarji dobijo 300.000 mark kot petodstotno dividendo, rezervam bodo dali 200.000 mark, ostali znesek bodo prenesli na novi račun. Akcijsko glavnico so zvišali od 5 na 10 milijonov mark. — Beremo, da je predsednik na Kubi že odredil omejitev v produkciji sladkorja. Delo na plantažah in v tovarnah se ne sme pričeti pred 1. januarjem 1927. — Ogrska premogovna konjunktura se je v zadnjih tednih znatno izboljšala. Delovni čas so zelo podaljšali in so vpeljali nove posade. Položaj industrije se je izboljšal, s tem tudi položaj premogarstva; od 15. septembra naprej prevzemajo ogrske državne železnice za 120% več premoga, kot je bilo dogovorjeno. Dalje so izrabili Ogri angleški štrajk in so se utrdili na italijanskem trgu. — Ogrski industriji tekstilij so zelo nevoljni, ker je prišlo na podlagi nove trgovske pogodbe že veliko avstrijskih tekstilij na Ogrsko in so cene padle. — V vsej Poljski je bilo v prvi letošnji polovici 193 insolvent, lani 259; leta 1924 pa 54. — Sovjetski eksport v avgustu je znašal 49.300.000 zlatih rubljev, import pa 51.900.000 rubljev, deficit 3 milijone 700.000 rubljev. — Španija je carinske tarife dvignila. — Te dni se vrši na Sušaku mednarodna konferenca za ureditev železniškega in plovnege prometa v Jugoslaviji, Avstriji, Ogrski in Italiji. Promet bodo tako uredili, da bodo imeli mednarodni vlaki v pristaniških takojšnji priključitev, in narobe tudi. — V aprilu ali majniku prihodnjega leta se bo vršil v Rimu XIV. mednarodni geografski kongres. Pečal se bo tudi z vprašanjem dviganja pšeničnega pridelka.

Ljubljanska borza.

Petek, dne 1. oktobra 1926.

Vrednote: Investicijska posojila iz l. 1921, den. 71, bl. 72; Loterijska drž. renta za vojno škodo, den. 305; Zastavni listi Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje, den. 194, bl. 197; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 155; Merkantilna banka, Kočevje, den. 93, bl. 97; Prva hrv. štedionica, Zagreb, den. 865, bl. 868; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana, den. 165, bl. 175; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana, bl. 110; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana, den. 102; Stavbna družba d. d., Ljubljana, den. 55, bl. 65; »Šeširc, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka, den. 104, bl. 104, zaklj. 104.

Blago: Deske — smreka, jelka, 20 mm, 4 m dolge, I., II., III., media 27 šir., feo vag. Postojna, bl. 500; smrekove deske, I., II., 24 mm, paralelne, ostrorobne, od 16 cm širine naprej, feo meja, den. 550; hrastove podnice 43 mm debele, 2.70 m dolge in 53 mm debele, 2.85 m dolge, od 18—28 cm širine, zdrave, feo meja, den. 1250; bukova drva, suha, meterska, zdrava, feo vag. meja, den. 21; pšenica nova, feo nakl. post., bl. 265; koruza, feo vag. nakladalna postaja, bl. 168; rž domača, feo nakl. post., bl. 215; oves novi, feo nakl. post., bl. 155; fižol beli novi, feo vag. nakl. post., bl. 140; krompir rani, feo vag. slov. post., bl. 90; laneno seme, feo Ljubljana, den. 380; laneno seme Podravina, feo Ljubljana, den. 370; seno sladko, stisnjeno, feo vag. slov. postaja, bl. 100.

TRŽNA POROČILA.

Prodajne cene žilskega solitra. Uprava zveze proizvajalcev žilskega solitra je za dobo od 1. junija 1926 do 31. marca 1927 določila za žilski soliter nove prodajne cene, ki so pri 100 kg za 1 šiling

Oglejte si
bogato zalogo nogavice in rokavice za dame, gospode in otroke, vezanine, našivkov in čip ter drugega modnega in toaletnega blaga, potrebnega za šivilje, krojače in čevljarje

na veliko in malo
po najnižji dnevni ceni pri:

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA
blizu Prešernovega spomenika, ob vodi levo.

(okrog 13.50 Din) nižje od prodajnih cen v prošli dobi 1925/26. Da bi se pa moglo to gnojilo še bolj poceniti, je naprosila uprava čilsko vlado, da tudi ona zniža izvozno takso na ta važen predmet, čemur pa zaenkrat ni bilo ustreženo. Tu navedene cene veljajo za 100 kg čilskega solitra brutto za netto v izvornih vrečah na čilski obali za posamezne mesece v angleških funtih in v dinarjih (1 funt = 275 Din):

	angl. funt	Din
Za junij 1926	0.18-3	250.95
za julij 1926	0.18-4	252.08
od 1. do 15. avgusta 1926	0.18-5	253.55
od 16. do 31. avgusta 1926	0.18-7	255.52
od 1. do 15. septembra 1926	0.18-9	257.81
od 16. do 30. septembra 1926	0.18-11	260.11
od 1. do 15. oktobra 1926	0.19-1	262.40
od 16. do 31. oktobra 1926	0.19-3	264.69
od 1. do 15. novembra 1926	0.19-4½	266.41
od 16. do 30. novembra 1926	0.19-6	268.13
od 1. do 15. decembra 1926	0.19-7	269.27
od 16. do 31. decembra 1926	0.19-8	270.42
od 1. I. do 31. III. 1927	0.19-9	271.56

Cene za rafiniran čilski soliter (96%) in za druge specialne izdelke po dogovoru. Prodaja se izključno samo 1., 8., 16. in 23. dne vsakega meseca.

Dunajska borza za kmetijske produkte (29. septembra). Iz Amerike in Budimpešte poročila o majhnem napredovanju terminskih težajev. Kljub temu je vladalo v dunajskem prometu nerazpoloženje in je bila tendenca za pšenico precej mlačna. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kilogramov v šilingih: pšenica: domača 38—39, potiska 42.50—43.50; rž: 28.50 do 28.75; ječmen: domači I. 35—39; turščica: 25.50—26.50; oves: domači 23.75 do 24.50; moka »0« (v trgovini na debelo): domača 72—75, madžarska 68—73.

KOVINSKI TRG PROTI KONCU SEPTEMBRA.

V Ameriki so napravili v avgustu več surovega jekla kot v juliju, 3.784.000 ton napram 3.450.000. Obseg kupčije se je dygnil, jeklarne delajo s 84 odstotno kapaciteto. Strokovni listi ocenjujejo bodočnost ameriškega kovinskega trga tudi v zadnjem letošnjem četrtletju za ugodno. Konsum hoče blago takoj, ima majhne zaloge. Cene kažejo v splošnem trdnjšo tendenco, razen pri surovem železu, kjer se niso spremenile.

Na evropskem železnem in jeklenem trgu traja tendenca v dobro bodočnost še naprej. Položaj evropskega gospodarstva sicer še ni bogve kaj zboljšal, a nihče ne more dvomiti, da so se upi v bodočnost zelo dvignili. Izvir vseh nemirov v zadnjih osmih letih, napeto razmerje med Francijo in Nemčijo je menda usahnil. — Zborovanje v Zenevi, ki se je pretekli teden zaključilo, je evropsko diplomacijo v marsikakšnem oziru zadovoljilo. Zveza narodov hoče splošni položaj olajšati in bo sklicala svetovnogospodarsko in razorožitveno konferenco. Zeleti je, da bi bili ti dve konferenci tudi uspešni.

Na Angleškem vpliva rudarski štrajk še nadalje neugodno. Zdi se, da bo štrajk vendarle enkrat končan, o čemur pričajo tudi izjava Cookova, ki se je javno izrekel za konec štrajka. Kakor smo pa že rekli, se cene premoga po končnem štrajku v prvem času še ne bodo znižale, temveč nasprotno. Ta rešitev štrajka angleške železne industrije seveda ne bo zadovoljila; v tej industriji so razmere naravnost katastrofalne; če cen ne zniža, bo zgubila sploh vse svoje odjemalce.

Na evropskem eksportnem trgu se še nadalje opaža povpraševanje Anglije. Izključitev Anglije iz konkurence izrabljajo zlasti Nemci, in sicer ne samo direktno, temveč tudi indirektno, kar se vidi iz dviga nemškega eksporta, v prvi vrsti v Južno Ameriko, v Argentino in Brazilijo. Cene na evropskem eksportnem trgu so se spet nekoliko utrdile in so znašale: železo v palicah 5/2.6 — 5/5, valjana žica 5/9 do 5/10, surova pločevina 5/12 — 5/12.6, srednja 6/15 — 7, fina 7.

Kljub temu, da je začelo veliko angleških premogovnih delavcev spet delati, se more angleška industrija le prav težko preskrbeti z domačim premogom in mora kupovati tuji premog. Da je mogoče to le z velikimi žrtvami, je iz položaja na svetovnem premogovnem trgu lahko razvidno. Vse to se pozna seveda tudi na kovinskem trgu. Domači trg povpraševanju domačega konsuma niti najmanjše ne more ustreči, v veliki meri se uvaža kontinentalno blago. Da se tudi po končanem štrajku razmere ne bodo takoj zboljšale, smo že povedali. — Francoski kovinski trg ne nudi posebno razveseljive slike. Mrni tempo francoske industrije se še ne opazi dosti, pa se bo kmalu. Ni več daleč čas, ko se bo zaposlenost začela manjšati. Kakor vse kaže, bodo šle cene še nadalje kvišku. Domače povpraševanje po kovinskih izdelkih je zelo mirno, eksportna trgovina je pa še nadalje ugodna, zlasti kar se tiče eksporta na Angleško. Velike kupčije so se izvršile tudi z Italijo in Švico. — Kupčija na belgijskem kovinskem trgu je zadovoljna. Tendence v surovem železu je prav trdna, trg polfabrikatov je živahen. Zadnje cene: železo v palicah 925 belg.

frankov, tračnice 950, surova pločevina 1000, srednja 1025 do 1050, fina 1250. — Na Češkoslovaškem nič novega. — Na Nemškem slejkoprej vse dobro; domači trg prav dobro prodaja tako trgovcem kot konsumentom, eksport je zelo zadovoljiv, zaposlenost se je močno dvignila. Cene nespremenjene. Na svetovnih trgih v bodočnosti ne bo več merodajna francoska konkurenca, temveč nemška.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 4. oktobra t. l. ponudbe za dobavo 3000 kom. vžigalnih kapic št. 6; do 5. oktobra t. l. za dobavo 10 parov škornjev; do 8. oktobra t. l. za dobavo 2000 kg šamotne malte in 1000 kg neizgorljive vezne gline, za dobavo raznih kemikalij, za dobavo 300 kg boraksa in 300 l špirita, za dobavo 1500 kub. metrov tolčenega gramoza, za dobavo 3500 kom. brezovih metel, za dobavo 10.000 kg negašenega (živega) apna; do 12. oktobra t. l. za dobavo 1 kompletne aparata za spajanje, za dobavo raznega orodja za ključavničarje in mizarja, za dobavo medenih vijakov. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 9. oktobra t. l. ponudbe za dobavo 50 kub. metrov plohov za žago ter za dobavo 130 kub. metrov jamskega lesa (bor ali smreka). Direkcija državnih železnic v Sarajevu sprejema do 6. oktobra t. l. oferte za dobavo gladilnega materiala (smirkov in stekleni papir).

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki, so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

SLOVENIA-TRANSPORT d. o. o. z., Ljubljana, Miklošičeva cesta 36.

Izvršuje vse spedijske poste, reekspedicije, vskladiščenja, prevoze, carinjenje robe. — Telefon št. 723.

Carinsko posredništvo Just Piščanec, Ljubljana, Miklošičeva cesta 36.

Izvršuje carinjenje, carinske deklaracije, rekurze in vse v carinsko stroko spadajoča dela. — Telefon št. 723.

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1927

ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevani in je še danes najbolj obražan. Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. Opozorjamo na davčne spise, koje mora vsak čitati, da bo vedel, kaj smo plačevali nekdanj, kaj in koliko mora plačevati danes zlasti Slovenija.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikov
tiskarna in litografični zavod
Ljubljana, Breg štev. 12

Sode in sodarska dela

vseh velikosti in vrst izvršuje najceneje, točno in dobro

FRAN REPIČ, sodarsko podjetje,
Ljubljana — Trnovo.

Edino šivalni stroji in najboljše kolesa

za rodbino, obrt in industrijo so le

JOS. PETELINCA

Najnižje cene!

**Gritzner
Adler**

Tudi na obrokel

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika
Pouk v vzezenju brezplačno. — Večletna garancija.

Dobava drv.

*Komanda 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani rabi 300 kub. metrov drv za sebe v Ljubljano.

Pogoji, iz katerih je razvidna kvaliteta drv, polaganje kavcije in vse ostalo, je na vpogled v pisarni tukajšnje komande.

Ponudbe naj interesenti stavijo takoj, a najpozneje do 15. oktobra 1926, t. j. dne, katerega se bo vršila direktna pogodba.

E. Br. 11.245.

Ljubljana, dne 28. septembra 1926.

Komanda 8. žandarmerijskega polka.

Veletgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna
in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.

Ljubljana

Simon Gregorčičeva ulica št. 13

Telefon št. 552

Račun pri pošt. ček. zav. št. 13.108

Se priporoča za
vsa v tiskarsko
stroko spadajoča
dela. Tiska vse
tiskovine za trgovino, industrijo in urade; časopise, knjige, koledarje, letake, posetnice i. t. d. i. t. d.
Lastna knjigovoznica.

Veletgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priloga

špecerijsko blago

raznoverstno žganje
moko in
deželne pridelke
raznoverstno
rudninsko vodo
Lastna pražarna za
kavo in mlin za dišave s električnim
obratom.

CENIK NA RAZPOLAGO!

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Kamnik, Novo mesto, Ptui, Rakov, Slovenjgradec, Slovenske Konjice, Prevalje.

Dunajska cesta 4 (v lastni stavbi).

Kapital in rezerve Din 20,100.000.—.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjaviti: TRGOVSKA.

Telefoni: 139, 146, 458